DRAFT MINUTES

Meeting ID	2229
Committee	Pwyllgor Craffu Trosolwg Corfforaethol
Date	11/12/2020
Attendees	Cynghorwyr Stewart Healy (Cadeirydd) Cynghorwyr Martin Cook (Is-gadeirydd) Cynghorwyr Peter Baldwin (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Garth Collier (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Malcolm Cross (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Gareth A. Davies (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr D. Lyn Elias (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr John Hill (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Hedley McCarthy (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Clive Meredith (Aelod Pwyllgor) Cynghorydd John P. Morgan (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Lee Parsons (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Greg Paulsen (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Tommy Smith (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Stephen Thomas (Aelod Pwyllgor) Michelle Morris (Swyddog) Damien McCann (Swyddog) Richard Crook (Swyddog) Rhian Hayden (Swyddog) Anne-Louise Clark (Swyddog) Lynn Phillips (Swyddog) Clive Rogers (Swyddog) Bernadette Elias (Swyddog) Andrew Parker (Swyddog) Gemma Wasley (Swyddog) Liz Thomas (Swyddog) Gwasanaethau Democrataidd (Notify) Leeann Turner (Secretary) Pob Cynghorydd (Notify) Louise Bishop (Notify) Sean Scannell (Notify) Steve Berry (Swyddog) Andrea Jones (Swyddog)

Item ID	2913
Item Title	Cyfieithu ar y Pryd
Summary	Nodwyd na dderbyniwyd unrhyw geisiadau ar gyfer y gwasanaeth cyfieithu ar y pryd.

Item ID	2914
Item Title	Ymddiheuriadau
Summary	Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan:- Cynghorydd G. Collier Cynghorydd M. Cross Cynghorydd C. Meredith Cynghorydd L. Parsons Pennaeth Gwasanaethau Cymunedol

Item ID	2915
Item Title	Datganiadau Buddiant a Goddefebau
Summary	Ni adroddwyd unrhyw ddatganiadau buddiant na goddefebau.

Item ID	2916
Item Title	Cofnodion Pwyllgor Craffu Trosolwg Corfforaethol
Summary	Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Trosolwg Corfforaethol a gynhaliwyd ar 11 Medi 2020. CYTUNODD y Pwyllgor i gadarnhau'r cofnodion.

Item ID	4099
Item Title	Adroddiad Adolygu Canol Blwyddyn Rheoli Trysorlys – 1 Ebrill 2020 i 30 Medi 2020
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau a gyflwynwyd i roi cyfle i Aelodau graffu ar weithgareddau Rheoli Trysorlys yr Awdurdod yn ystod hanner cyntaf blwyddyn ariannol 2020/21. Siaradodd y Prif Swyddog Adnoddau am yr adroddiad sy'n rhoi cyfle i Aelodau graffu ar weithgareddau Rheoli Trysorlys yr Awdurdod dan bwerau a ddirprwywyd i'r Prif Swyddog Adnoddau yn ystod y cyfnod 1 Ebrill i 30 Medi 2020 yn unol â Chod Ymarfer Rheoli Trysorlys CIPFA. Er yr hinsawdd ariannol yng nghyswllt y pandemig, dywedodd y Prif Swyddog fod yr Awdurdod wedi perfformio'n dda yn nhermau gweithgareddau Rheoli Trysorlys yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn ac amlinellodd y gwaith a wnaethpwyd fel y manylir yn yr adroddiad. Dywedodd y Prif Swyddog Adnoddau y cafodd taliadau llog eu gostwng cyn belled ag sy'n bosibl gyda chyfradd log gyfartalog o 0.67% yn is na'r gyfradd meincnod sy'n dangos perfformiad da. Nid oedd y Cyngor ychwaith wedi bod yn agored i unrhyw golledion ariannol fel canlyniad i'r hinsawdd economaidd anodd presennol.

	Ar y pwynt hwn gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau/sylwadau gan Aelodau. Gofynnodd Aelod os yw'r Awdurdod yn dal i fuddsoddi mewn tanwydd ffosil a chadarnhaodd y Prif Swyddog Adnoddau nad oedd unrhyw fuddsoddiadau uniongyrchol gyda chwmnïau tanwydd ffosil. Nododd y Prif Swyddog drafodaethau blaenorol a dywedodd fod y gronfa pensiwn wedi newid y strategaeth i symud ymaith o fuddsoddiadau mewn tanwydd ffosil ac mae strategaeth buddsoddiadau'r Cyngor yn cael ei hadolygu. CYTUNODD y Pwyllgor i argymell derbyn yr adroddiad a chymeradwyo Opsiwn 2. Craffodd aelodau ar y gweithgaredd rheoli trysorlys a wnaed yn ystod blwyddyn ariannol 2020/201 ac ni roddwyd unrhyw sylwadau cyn ei gyflwyno i'r Cyngor llawn.

Item ID	4100
Item Title	Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch 01/04/2019 - 31/03/2020
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Pennaeth Datblygu Sefydliadol a gyflwynwyd i roi cyfle i Aelodau graffu a herio gwybodaeth ac argymhellion i liniaru pryderon a risgiau ar berfformiad yr Awdurdod ar iechyd a diogelwch a diogelwch tân yn y gwaith. Dywedodd y Pennaeth Datblygu Sefydliadol y byddai'r adroddiad fel arfer yn cael ei gyflwyno yn ystod cyfnod mis Gorffennaf i fis Medi, fodd bynnag cafodd ei ohirio oherwydd yr ymateb argyfwng i'r pandemig. Mae'r adroddiad yn rhoi cyfle i'r Pwyllgor graffu a herio argymhellion a wnaed i liniaru pryderon a risgiau ar berfformiad yr Awdurdod ar iechyd a diogelwch a diogelwch tân yn y gwaith ar gyfer 2019/20. Ychwanegodd y Swyddog fod y perfformiad drwyddo draw yn dda ac y rhoddir manylion y canfyddiadau hyn yn Atodiad 1 yr adroddiad. Mae'r Atodiad yn amlinellu perfformiad da ynghyd â meysydd o gonsyrn a chamau i gael eu cymryd i fynd i'r afael â'r materion hyn. Ychwanegwyd nad yw'r adroddiad yn cynnwys unrhyw ymateb iechyd a diogelwch i'r ymateb argyfwng i bandemig Covid-19. Byddai'r wybodaeth hon yn rhan o'r adroddiad yn adolygu 2020/2021. Cyfeiriodd y Pennaeth Datblygu Sefydliadol at yr adroddiad a chywiriad o'r ffigurau ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol – bu 50 damwain, gostyngiad ar y flwyddyn flaenorol. Nododd y Pwyllgor yr wybodaeth yn unol â hynny. CYTUNODD y Pwyllgor i argymell derbyn yr adroddiad a chymeradwyo Opsiwn 1. Cefnogodd aelodau'r Pwyllgor Craffu Trosolwg Corfforaethol yr adroddiad manwl a'r camau a argymhellwyd i liniaru meysydd o gonsyrn.

Item ID	4101
Item Title	Paratoadau ar gyfer Trosiant o'r Undeb Ewropeaidd
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau a'r Swyddog Polisi a gyflwynwyd i roi diweddariad i Aelodau ar y gwaith paratoi a wnaethpwyd yn ystod cyfnod trosiant yr Undeb Ewropeaidd. Siaradodd y Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau am yr adroddiad sy'n rhoi diweddariad ar y gwaith paratoi a wnaethpwyd yn ystod cyfnod trosiant yr Undeb Ewropeaidd. Nododd y Swyddog fod y Deyrnas Unedig wedi gadael yr Undeb Ewropeaidd ar 31 Ionawr 2020 a dechrau ar gyfnod trosiant tan 31 Rhagfyr 2020. Dywedodd y Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau fod lefel o ansicrwydd yn parhau i fod ar y goblygiadau llawn y byddai gadael yr Undeb Ewropeaidd yn ei gael ar awdurdodau lleol. Roedd y Grŵp Cynllunio Swyddogion Craudd wedi parhau i gwrdd yn ystod y pandemig i hwyluso paratoadau trosiant o'r Undeb Ewropeaidd a derbyniwyd gwybodaeth reolaeth gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a Llywodraeth Cymru yng nghyswllt y darlun cenedlaethol cyffredinol. Ychwanegodd y Swyddog fod gwybodaeth gan y Swyddfa Gartref ar gynllun preswylio sefydlog yr Undeb Ewropeaidd hefyd yn dod i law ac y caiff yr Awdurdod Lleol ei gynrychioli ar rwydwaith Cydlynu Brexit Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru. Dywedodd y Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau fod y grŵp cynllunio swyddogion craidd wedi datblygu asesiad effaith a risg i ddynodi ac ymateb i'r risgiau a chyfleoedd lleol yn gysylltiedig gyda gadael yr Undeb Ewropeaidd. Sefydlwyd cynllun gweithredu ar gyfer Blaenau Gwent sydd wedi'i gysylltu gyda'r Cynllun Gweithredu a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru. Siaradodd y Swyddog am yr adroddiad ymhellach a rhoddodd drosolwg manwl o'r gweithgareddau allweddol, deilliannau cyhoeddus disgwyliedig a blaengynllunio fel y manylir yn yr adroddiad. Ar y pwynt hwn gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau gan Aelodau. Mewn ymateb i gwestiwn am y goblygiadau ariannol, dywedodd y Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau y cynlluniwyd ar gyfer y senario achos gwaethaf gan nad yw'r Awdurdod yn gwybod am y cytundeb y byddid yn ei gael. Ychwanegodd y Swyddog fod y senarios wedi ei seilio ar dystiolaeth hysbys a gwybodaeth a gasglwyd. Rhagwelir y caiff canlyniad y cytundeb ei deimlo mewn camau. Ychwanegodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol fod yr Awdurdod yn ansicr am yr effaith ar fusnesau lleol na'r effaith ariannol, fodd bynnag byddai unrhyw oblygiadau yn y tymor canol a byddent yn cael eu monitro. Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol fod y

	gronfa rhannu ffyniant yn fater allweddol i'r Awdurdod. Caiff hyn ei rannu gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig, felly mae'n bwysig sicrhau fod democratiaeth leol. Nododd Aelod arall bwysigrwydd gorgyffwrdd prosiectau a gyllidwyd drwy Ewrop y byddai angen eu parhau. Ychwanegodd y Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau y byddid yn rhoi'r holl wybodaeth hon fel y mae'n datblygu drwy adroddiadau i'r Pwyllgor hwn. Gofynnodd Aelod os byddai grwpiau'n gweithio o fewn cymunedau. Cadarnhaodd y Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau fod grwpiau yn gweithio o fewn ein cymunedau. Mae'r Grŵp Cynllunio Swyddogion Craidd yn cefnogi unigolion i gymryd rhan yn y cynllun preswylio sefydlog drwy grwpiau cymunedol, gosodiadau addysg a hefyd gefnogaeth ddigidol drwy lyfrgelloedd. Ychwanegodd y Swyddog Polisi fod 980 o ddinasyddion yr Undeb Ewropeaidd wedi gwneud cais i'r Cynllun Preswylio Sefydlog fel ar 30 Medi 2020. Y dyddiad cau oedd 30 Mehefin 2021 a byddai'r gwaith yn parhau i sicrhau fod pobl wedi cofrestru. Roedd Aelod arall yn rhagweld y gallai'r adroddiad nesaf roi cyfleoedd i Flaenau Gwent a dywedodd y Swyddog mai rhan o waith y Gweithgor Swyddogion Craidd oedd edrych am gyfleoedd a deall ble maent ac unrhyw risgiau cysylltiedig. CYTUNODD y Pwyllgor i argymell derbyn yr adroddiad a chymeradwyo Opsiwn 2, nodi'r cynnydd a wnaed yn ystod y cyfnod trosiant a sylwadau penodol neu argymhellion cyn i'r adroddiad gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gweithredol ei gymeradwyo a derbyn adroddiadau yn diweddaru fel rhan o'i flaenraglen gwaith.

Item ID	4102
Item Title	Monitro Perfformiad Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Masnachol a gyflwynwyd i Aelodau ystyried perfformiad y Strategaeth Cyfathrebu gyda ffocws ar effaith y strategaeth yn ystod pandemig COVID-19 o fis Mawrth i fis Medi 2020. Siaradodd y Prif Swyddog Masnachol am yr adroddiad sy'n amlinellu perfformiad ac effaith y Strategaeth Cyfathrebu yn ystod pandemig COVID-19 ac amlinellodd y pwyntiau allweddol a gynhwysir yn yr adroddiad. Nododd Aelod waith ardderchog y Tîm Cyfathrebu, fodd bynnag roedd wedi gweithio y byddai Arweinydd y Cyngor wedi bod yn fwy rhagweithiol.

	Dywedodd yr Aelod y rhoddwyd sylw i arweinwyr awdurdodau cyfagos mewn adroddiadau newyddion yn ystod y pandemig, er na welwyd Arweinydd Cyngor Blaenau Gwent yn y cyfnod digynsail yma. Ychwanegodd yr Aelod ei bod yn bwysig fod yr Arweinydd yn rhoi negeseuon allweddol i sicrhau fod gan ein cymunedau hyder yn y Cyngor ac yn medru rhoi enw ar yr wyneb. Teimlai'r Cadeirydd na fu unrhyw reswm dros i Arweinydd y Cyngor gymryd rhan mewn adroddiadau newyddion. Cyfeiriodd yr Aelod at y nifer uchel o achosion COVID-19 ym Mlaenau Gwent a holodd os nad oedd hyn yn rheswm i Arweinydd y Cyngor annerch ein preswylwyr, fel y gwnaeth arweinwyr eraill ym Merthyr Tudful, Casnewydd, Torfaen a Rhondda Cynon Taf. Cytunodd Aelod arall gyda'r sylwadau a wnaed a dywedodd nad oedd yn ymwneud ag ymddangosiadau teledu yn unig ond hefyd am gyfweliadau radio ac erthyglau papur newydd. Credai'r Aelod fod hyder y cyhoedd yn hollbwysig yn y cyfnod ansicr hwn ac er bod gwaith y Tîm Cyfathrebu yn rhagorol, mae angen mewnbwn gwleidyddol. Mae'n well gan y cyhoedd weld sylwadau o safbwynt gwleidyddol ac nid llefarydd ar ran y Cyngor. CYTUNODD y Pwyllgor i argymell derbyn yr adroddiad a chymeradwyo Opsiwn 1, nodi perfformiad y Strategaeth Cyfathrebu, yn neilltuol ar effaith y strategaeth yn ystod pandemig COVID-19. Y cyfnod dan sylw fydd mis Mawrth i fis Medi 2020.

Item ID	4103
Item Title	Monitro Perfformiad Strategaeth Fasnachol
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Masnachol a gyflwynwyd i Aelodau ystyried perfformiad y Strategaeth Fasnachol a chanolbwyntio ar effaith y strategaeth ar y cyfnod rhwng mis Mawrth a mis Medi 2020. CYTUNODD y Pwyllgor i argymell derbyn yr adroddiad a chymeradwyo Opsiwn 1, a nodi perfformiad y Strategaeth Fasnachol yn ystod cyfnod mis Mawrth 2020 – mis Medi 2020.

Item ID	4104
Item Title	Perfformiad Absenoldeb Salwch
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Pennaeth Datblygu Sefydliadol a gyflwynwyd i roi cyfle i Aelodau graffu a herio perfformiad absenoldeb salwch ar gyfer 2019/20. Dywedodd y Pennaeth Datblygu Sefydliadol fod yr adroddiad yn rhoi cyfle i Aelodau graffu a herio perfformiad absenoldeb salwch ar gyfer 2019/20. Mae hefyd yn amlinellu'r camau gweithredu parhaus i gefnogi gwelliant

mewn presenoldeb ac yn cydnabod presenoldeb cadarnhaol mwyafrif y gweithlu.

Ychwanegodd y Pennaeth Datblygu Sefydliadol mai'r ffigur alldro cyffredinol ar ddiwedd y flwyddyn ar gyfer y Cyngor yw 13.91 diwrnod fesul gweithiwr cyflogedig cyfwerth ag amser llawn oedd yn 13.48 diwrnod ac eithrio salwch Covid-19. Roedd hyn yn gynnydd o all-dro y flwyddyn flaenorol o 12.66 diwrnod ac yn uwch na'r targed a osodwyd o 11 diwrnod. Rhoddir manylion pellach am yr wybodaeth yn yr atodiadau i'r adroddiad. Cyfeiriodd y Swyddog ymhellach at fesurau hanesyddol a gafodd eu gweithredu i wella presenoldeb a mesurau parhaus mewn ymgais i fynd i'r afael â phresenoldeb.

Cododd Aelod bryderon am y cynnydd parhaus mewn salwch o fewn yr Awdurdod a chyfeiriodd at waith y Grŵp Gorchwyl a Gorffen nad yw wedi gweld fawr o welliant yn y ffigurau. Fodd bynnag, er fod pandemig a fyddai'n effeithio ar lefelau salwch, teimlid fod lefelau salwch yn parhau'n uchel iawn ar draws y Cyngor.

Dywedodd y Pennaeth Datblygu Sefydliadol y cafodd y polisi ei adolygu'n sylfaenol a daeth y Grŵp Gorchwyl a Gorffen i'r casgliad ei fod yn addas i'r diben. Mae system adnoddau dynol iTrent yn rhoi gwybodaeth fanwl i reolwyr i'w galluogi i reoli absenoldeb salwch.
Mewn ymateb i bryderon pellach am lefelau salwch a pherfformiad, dywedwyd y caiff yr wybodaeth ei chyflwyno i'r Tîm Arweinyddiaeth Gorfforaethol bob chwarter ac yn rhan o'r adroddiad Perfformiad a Chyllid a gyflwynir i'r Pwyllgor Craffu Trosolwg Corfforaethol bob chwarter.

Codwyd cwestiwn pellach am fonitro lefelau salwch adrannau unigol. Dywedodd y Pennaeth Datblygu Sefydliadol y bydd pob Cyfarwyddiaeth yn adolygu'r 20 uchaf o achosion. Y llynedd cafodd adroddiadau eu hystyried yn y Pwyllgorau Craffu perthnasol gydag adroddiad cynhwysfawr i'r Pwyllgor Gweithredol.

Holodd Aelod os gallai Blaenau Gwent gydweithio gydag Awdurdod cyfagos i ganfod sut maent yn trin lefelau salwch. Cadarnhawyd y gwnaed y gwaith hwn fel rhan o'r Grŵp Gorchwyl a Gorffen.

Mewn ymateb i gais i ddod ag adroddiadau pellach drwy'r broses wleidyddol, nodwyd fod yr Awdurdod yn ymateb i Covid-19 ar hyn o bryd ac y byddai capasiti yn ystyriaeth.

CYTUNODD y Pwyllgor i dderbyn yr adroddiad a chymeradwyo Opsiwn 1, bod y Pwyllgor Craffu wedi craffu'r wybodaeth perfformiad absenoldeb salwch a'r camau gweithredu cyfredol i gefnogi gwella presenoldeb o fewn y Cyngor i ddynodi unrhyw feysydd pellach ar gyfer gwelliant er mwyn sicrhau gwelliant perfformiad.

Item ID	4117
Item Title	Strategaeth Ariannol Tymor Canol 2021/2022 i 2025/2026
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau a gyflwynwyd i Aelodau i gael cymeradwyaeth i'r Strategaeth Ariannol Tymor Canol a rhoi'r asesiad diweddaraf i Aelodau ar sefyllfa ariannol y Cyngor dros y 5 mlynedd nesaf. Siaradodd y Prif Swyddog Adnoddau am yr adroddiad a rhoddodd drosolwg manwl o'r pwyntiau allweddol a amlinellir yn yr adroddiad a'r atodiadau. CYTUNODD y Pwyllgor i dderbyn yr adroddiad a chymeradwyo Opsiwn 1, fel sy'n dilyn:- • ystyried a chytuno ar y Strategaeth Ariannol Tymor Canol; • nodi'r bwlch cyllid a ragwelir am gyfnod y Strategaeth Ariannol Tymor Canol; • nodi'r pwysau cost a ddynodwyd yn Atodiad 1 y Strategaeth Ariannol Tymor Canol; • nodi'r diweddariad cynnydd o fewn yr Adolygiadau Busnes Strategol a roddir yn Atodiad 2 y Strategaeth Ariannol Tymor Canol.

Item ID	4105
Item Title	Blaenraglen Gwaith: 22 Ionawr 2021
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad Cadeirydd y Pwyllgor Craffu Trosolwg Corfforaethol. Gofynnodd Aelod am i adroddiad ar ffioedd ymgynghori gael ei gyflwyno i gyfarfod o'r Pwyllgor yn y dyfodol. Dywedwyd fod y Pwyllgor Craffu Adfywio wedi gofyn am hyn ac y cytunwyd iddo. Fodd bynnag, teimlai'r Aelod gan mai mater corfforaethol yw hwn y dylai'r adroddiad cynhwysfawr gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Corfforaethol. Gwyddai'r Aelod fod y Pwyllgor Craffu Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd wedi gofyn am adroddiad, felly awgrymwyd bod gwybodaeth yn cael ei chyflwyno i'r Pwyllgorau Craffu perthnasol gydag adroddiad cynhwysfawr i'r Pwyllgor Gwasanaethau Corfforaethol. Cytunodd y Prif Swyddog Adnoddau gyda'r llwybr gweithredu hwn. Cyfeiriodd Aelod arall at adroddiadau cynnydd CCTV a nodwyd na chafodd ei gynnwys yn y Flaenraglen Gwaith. Dywedodd y Prif Swyddog y caiff yr adroddiadau hyn eu cynllunio ar y Flaenraglen Gwaith, fodd bynnag caiff ei gyflwyno yn nes ymlaen yn y flwyddyn ac nid yn y cyfarfod ym mis Ionawr. CYTUNODD y Pwyllgor, yn amodol i'r uchod, i dderbyn yr adroddiad a chymeradwyo Opsiwn 2, y Flaenraglen Waith ar gyfer y cyfarfod 22 Ionawr 2021, fel y'i cyflwynwyd.